

HABERLER

Prof. Dr. Mualla Öztürk Aile Tedavisi Sempozyumu ile Anıldı

20-21 Şubat 1995 tarihleri arasında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Morfoloji binasında gerçekleştirilen sempozyumun ilk gününde açılış konuşmalarının ardından 1994 yılı Prof. Dr. Mualla Öztürk Çocuk Ruh Sağlığı Ödülünü kazanan araştırmalar açıklandı. Birinci araştırma 'Otizmde Naltrekson Sağaltımının Davranışsal ve Biyokimyasal Boyutları' (Akkök F, Gökler B, Öktem F, Reid LD, Sucuoğlu B.) diğer araştırma ise 'Çocuk ve Gençlerde N200 ve P300 Bileşenlerinin Nöropsikolojik Eşikleri : Gelişimsel Bir Çalışma' (Zaimoğlu S ve ark.) idi.

Değerli hocamız Prof. Dr. Mualla Öztürk'ü anma konuşmaları ve aile kavramı ile ilgili konferansın ardından Prof. Dr. Orhan Öztürk'ün başkanlığında beş panelistin katılımı ile "Aile Tedavisi : Tarihçe ve Modeller" paneli yapıldı. Doç. Dr. Emine Öztürk Kılıç, aile terapisinin tarihçesini, Yrd. Doç. Dr. Hürol Fıçıoğlu yapısal aile tedavisini, Doç. Dr. Ayşe Yalın stratejik aile tedavisini, Doç. Dr. Emel Kayatekin ise sistematik aile tedavisini anlattılar.

İkinci günkü oturumlarda örneklerle aile tedavisi teknikleri sunuldu. İlk oturumda Prof. Dr. Kemal Aydınalp'ın başkanlığında, Doç. Dr. Şahnur Şener psikotik ergenlerin tedavisinde aile terapisinin yerini psikotik bir ergenle yapılan aile tedavisi örneği ile anlattı. İkinci konuşmacı Doç. Dr. M. Zihni Sungur davranışçı sistemik yaklaşımla eşlerin tedavisini ele aldığı konuşmasında, önce kısaca davranışçı tedavilere değindi; daha sonra evlilik terapilerinin amacının eşler arasındaki uyum ve doyumunu artırarak, evlilik ilişkisini iyileştirmek ve eşler arasında ortaya çıkabilecek uyumsuz davranışları azaltmak olduğunu vurguladı. Oturumun son konuşmacısı Doç. Dr. Füsün Çuhadaroğlu entegratif yaklaşımla aile tedavisini sundu. Yapısal modellerle ilgili sınırların değiştirilmesi ve yeni sınırlar oluşturulmasına ilişkin girişimlerin teknik olarak uygulanmasından ve terapinin dört temel evresinden söz etti.

İkinci oturumda Doç. Dr. Emine Öztürk Kılıç, Dr. Hakan Türkçapar ve Dr. Asena Akdemir bir aile görüşmesi örneği sunarak, bu görüşme temelinde aile tedavisi uygulaması ile ilgili kuramsal açıklamalar yaptılar.

Üçüncü oturumda Prof. Dr. Ayşe Yalın, Doç. Dr. Emel Kayatekin ve Uzm. Dr. Runa Uslu bir aile terapisinin ön oturumu, aile ile görüşme ve grup hakkındaki değerlendirmelerin yer aldığı video gösterisi ile aile tedavilerini tartıştılar.

Dördüncü oturum Prof. Dr. Kemal Aydınalp başkanlığında yapıldı. Uzm. Dr. Talat Parman Psikanalitik aile tedavilerini anlatarak çocuk kliniğine "hipoglisemi" tanısı ile gelen bir olgu örneğinde psikanalitik aile yaklaşımına göre ele alınmış bir tedavi süreci sundu. İkinci konuşmacı Prof. Dr. Suna Taneli ise Carl Rogers'in "Direktif ve Nondirektif Aile Terapisi" ile ilgili görüşme tekniklerini karşılaştırarak terapidaki aşamaları ele aldı.

Son konuşmacı Yrd. Doç. Dr. Hürol Fıçıoğlu V. Satir'in aile içi algı, iletişim modeline göre aile terapisini bir video gösterisi örneği ile ele alarak tartıştı.

Her yıl Prof. Dr. Mualla Öztürk anısına yapılan bu sempozyum, 1995 yılı için de, yalnızca Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi alanında sınırlı kalmayıp; Erişkin Psikiyatrisi'nden de gelen ilgi ve katılımıyla geleneksel yapısını güçlendirerek bilimsel alanda önemli bir yer tutmayı başarmıştır.

Dr. Selahattin Şenol

V. ULUSAL ÇOCUK VE ERGEN PSİKİYATRİSİ KONGRESİ YAPILDI

Bu yıl Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisi Bilim Dalı tarafından düzenlenen V. Ulusal Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Kongresi 30 Nisan - 3 Mayıs 1995 tarihleri arasında Ankara'da yapılmıştır. (Kongre süresince "Memleketimden Çocuk Manzaranları" adı altında fotoğraf sergisi açıldı.)

İlk gün, açılış konuşmalarının ardından Polifonik Korolar Derneği Çocuk Korosu tarafından verilen konser sonrasında, Prof. Dr. Mualla Öztürk Çocuk Ruh Sağlığı 1995 yılı ödülünü alan "Çocuk ve Gençlerde N 200 ve P 300 Bileşenlerinin Nöropsikolojik Eşikleri : Gelişimsel Bir Çalışma" (S. Zaimoğlu, S. Karamürsel, H. Gürvit, T. Özgören, Z. Kurdaş, A. Tumaç, M. Berkem) ve 'Otizmde Naltrekson Sağaltımının Davranışsal ve Biyokimyasal Boyutları' (F. Akkök, B. Gökler,

Çocuk ve Gençlik Ruhu Sağlığı Dergisi : 2(2), 1995

F. Öktem, L.D. Reid, B. Sucuoğlu) adlı çalışmalar araştırmacılar tarafından sunuldu.

Açılış Konferansında, Prof.Dr. Atalay Yörüköğlu "Çocuk Psikiyatrisinin Geleceği" konusunu çok boyutlu bir biçimde gözden geçirerek, Çocuk Psikiyatrisi'nin durumunun dünya çocuklarının genel durumu ile paralel gideceğini, çocuk haklarının uygulanabilmesi ile birçok sorunun çözümlenebileceğini vurguladı.

Aynı gün öğleden sonraki panelde "Ölçekler ve Değerlendirme" konusu ele alındı. Doç. Dr. Neşe Erol, "Davranış Değerlendirme Ölçekleri (Özdeğerlendirme Ölçekleri)", Doç. Dr. Ferhunde Öktem, "Nöropsikolojik Testlerin Uygulanması" ve Yrd. Doç. Dr. Nilhan Sezgin ise, "Klinik Değerlendirmede Testlerin Yeri ve Bir Araç ya da Kaynak Olarak Kullanımı" konularını ele aldı. Panel başkanı Prof. Dr. Işık Savaşır, paneldeki bilgileri özetlediği konuşmasında test sonuçlarının çok çeşitli faktörlerden etkilendiğini, bir kaynaktan bilgi alınmasının yetmeyeceğini, daha çok kaynaktan bilgi alınması gerektiğini vurguladı. Daha sonra iki ayrı salonda serbest bildiriler sunuldu.

Kongrenin ikinci günü Prof. Dr. İsmail Hakkı Ayhan "Çocuk ve Ergen Psikiyatrisinde Farmakoloji ya da Farmakoterapötik Yaklaşımlar" başlıklı bir konferans sundu. Ülkemizde bu konu üzerinde durulmadığı ve bu nedenle bilgi birikimi yönünden geri kalmış bir alan olduğu belirtildi. "Çocuk ve ergenleri tanı terimleri ile damgalama kaygısı, erken dönemde ilaç kullanmaya karşı gönülsüzlük, bu döneme özgü psikiyatrik bozuklukların yaygınlığının bazı hastalıklar dışında çok iyi belirlenmemesi gibi nedenlerle erişkin psikofarmakolojisinde farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Çocuklarda ilaç tedavileri; belirtiyeye ya da davranışa yönelik bir ek tedavi olarak verilmekte ya da diğer tedavilere yanıt vermeyen olgularda başvurulmaktadır" şeklinde görüşlerini bildiren Prof. Ayhan, Çocuk Psikiyatrisinde bu alandaki araştırma ve kullanımı azlığına dikkat çekti.

Prof. Dr. Leyla Zileli'nin başkanlığını yaptığı panelde "Çeşitli Yönleriyle Kimlik" konusu ele alındı. Prof. Dr. Saynur Canat'ın "Kimlik Statüleri" Prof. Dr. Bahar Gökler'in "Psikanalitik ve Kognitif Yönden Kendilik Gelişimi" Doç. Dr. Ferhan Dereboy'un "Kimliğin İntrojesiyonu, Özdeşim ve Ego Kimliği Basamakları" Doç. Dr. Füsün Çuhadaroğlu'nun "Ericson'un Kuramı ve Olgu Örnekleri" başlıklı konuşmalarının ardından konu tartışıldı.

Aynı gün ayrı salonlarda iki çalışma grubu yapıldı. Prof. Dr. Kemal Aydınalp başkanlığında,

Prof. Dr. Suna Taneli, Prof. Dr. Ayşen Baykara Doç. Dr. Emel Kayatekin, Doç. Dr. Haluk Özbay ve Doç. Dr. Şahnur Şener'in katıldığı "Çocuk ve Ergen Psikiyatrisinde Tedaviler" adlı çalışma grubunda; Doç. Dr. Şener ilaç tedavilerine ilişkin bilgi aktardı. Grup tedavileri ile ilgili olarak grupta duygu, rol ve dış grup geribildirimleri üzerinde duruldu. Diğer çalışma grubunda "Ailede Şiddet" konusu ele alındı. Prof. Dr. Işık Sayıl'ın başkanlığındaki bu çalışma grubunda Prof. Dr. İpek Gürpınar, Prof. Dr. Cahide Aydın, Prof. Dr. Ayşe Yalın ve Yrd. Doç. Dr. Meral Berkem konuşmacı olarak görev aldılar.

Yine iki salonda sunulan serbest bildirilerin sunulması ve tartışılmasının ardından Kongrenin sosyal programı içinde yer alan Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'ndeki "Oyuncak Müzesi Gezisi" yapıldı.

Kongrenin üçüncü gününde, Prof. Dr. Turgay Dalkara başkanlığındaki panelde "Çocuk ve Ergen Psikiyatrisinde Nörobiyoloji" konusu, Uzm. Dr. Murat Rezaki, Sennur Zaimoğlu ve Baybars Veznedaroğlu tarafından aktarıldı. Daha sonraki panelde Prof. Dr. Kalbiye Yalaz'ın başkanlığında "Çocuk Psikiyatrisi ve Çocuk Nörolojisinin Çakışan ve Çelişen Yönleri" konusu, panelistler Prof. Dr. Uğur Karagöl, Yrd. Doç. Dr. Birsan Sonuvar ve Yrd. Doç. Dr. Ayşe Avcı tarafından karşılıklı konsültasyon istenmesi, ortak ele alınan hastalıklar, işbirliği ile ilgili sorunlar ve bununla ilgili kendi uygulamaları bağlamında ele alındı.

Kongrenin dördüncü günü Londra Guy's Hospital, Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi bölümünden konuşmacı olarak katılan Prof. Dr. Antony Cox'un "Asperger Sendromu" konulu konferansı ile başladı. Bozuklukla ilgili tarihçe, klinik, tanı, ayırıcı tanı ve tedavilere ilişkin kuramsal bilgi ve kendi çalışmalarından ayrıntılı örnekler aktaran Prof. Dr. Cox öğleden sonraki serbest bildirilere de izleyici olarak katıldı.

Genel Kurul'da sonraki iki yılda kongrenin düzenleneceği ekipler belirlendi. "Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Uzmanlık Eğitimi" konusunda "Avrupa Birliği ile Uyum" çerçevesinde hazırlanmakta olan "Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Uzmanlık Tüzüğü" taslağı ile ilgili öneri ve tartışmalar başlatıldı. Katılanların genel ilkeler üzerinde anlaştığı tüzük taslağının temel çerçeveleri belirlendi.

Genel olarak kongreye katılım azdı. Ancak kayıt olanların bilimsel olarak ilk günden son dakikalara kadar ciddi bir şekilde kongreyi izledikleri gözlemlendi.

Dr. Selahattin Şenol

ÇOCUK VE ŞİDDET PANELİ

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Pediatri ABD tarafından 3 Nisan 1995 tarihinde HÜTF Mavi Salonunda "Çocuk ve Şiddet" paneli düzenlenmiştir. Moderatörlüğünü Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu'nun yaptığı panelde HÜTF Çocuk Psikiyatrisi Bilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Bahar Gökler çağımızda şiddetin çocuk üzerindeki etkilerinden söz ettiği konuşmasında, değişen değer yargıları ile birlikte konunun aile içinden çıkıp toplumsal, evrensel bir sorun haline geldiğini belirtmiştir. Savaşın çocuk üzerindeki etkileri, çeşitli yaşlarda ortaya çıkan belirtileri ve bu etkinin nasıl azaltılabileceği konusu AÜTF Çocuk Psikiyatrisi Bilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Ayşe Yalın tarafından örneklerle tartışılmıştır. HÜ Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Orhan Aydın medyadaki şiddet öğelerinin çocukların saldırgan davranışlarını arttırıp arttırmadığı sorusunu tartışarak, bu konuda yapılmış olan yüz elliye yakın araştırmanın sonuçlarına göre bu soruyu kesin olarak "evet" şeklinde yanıtlamanın mümkün olmadığını, çocuğun içinde yaşadığı çevrenin şiddete karşı tutumunun ortaya çıkabilecek olan etkiyi belirlediğini belirtmiştir. Panelin son konuşmacısı olan AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi öğretim üyesi, Çocuk İstismarını Önleme Derneği'nin başkanı ve Radyo Televizyon Üst Kurulu üyesi Prof. Dr. Esin Konaç ise düşünceyi yayma, haber verme ve haber alma hak ve özgürlüklerinin demokratik toplumlarda sınırsız olmadığını ancak çeşitli ülkelerde bu konudaki düzenlemelerin farklı olduğunu belirterek, bu konuda yapılan denetlemelerin yeterli olmadığını öncelikle toplumun ve medya çalışanlarının eğitilerek konuya duyarlı hale getirilmesinin gerekliliğini açıklamıştır.

Dr. Özlem Erman

ÇOCUK HAKLARI VE SAĞLIK PANELİ

Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi Tıp Fakülteleri ve Gülhane Askeri Tıp Fakültesi'nin Pediatri Ana Bilim Dalları'nın ortak katılımıyla, üç ayda bir bu üniversitelerden birinin başkanlığında "Ankara Pediatri Klübü" adı altında toplantılar yapılması kararlaştırılmıştır. Bu toplantılardan ilki 25

Nisan 1995 tarihinde Ankara Üniversitesi başkanlığında Gazi Üniversitesi Rektörlük binasında yapılmıştır. Çocuk haftasına rastlayan ve oldukça geniş bir katılımın olduğu bu panelde çocuk hakları, çocuğun sağlık hakları ile birlikte ele alınmıştır. Açılış konuşmasını GÜTF Pediatri ABD Başkanı Prof. Dr. Alev Hasanoğlu'nun yaptığı panelde daha sonra AÜTF Pediatri ABD başkanı Prof. Dr. Şükrü Cin Çocuk Haklarına İlişkin Sözleşme'nin Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından benimsenme ve yürürlüğe girme sürecinde söz etmiştir. HÜTF Pediatri ABD Başkanı Ümran Özalp konuşmasında çocuğun temel sağlık haklarını açıklayıp Türkiye'de her 20 çocuktan birinin öldüğünü belirterek bunun nedenlerini ve önlemenin yollarını tartışmıştır. AÜTF Çocuk Psikiyatrisi Bilim Dalından Prof. Dr. Ayşe Yalın çocukların pek çok yaşam zorluğuyla karşı karşıya olduklarını belirterek bunlardan cinsel istismar ve savaşın çocuk üzerindeki etkileri, ortaya çıkabilecek belirtiler ve etkilenmenin en aza indirilebilmesi için alınabilecek önlemleri aktarmıştır. Çocuk sağlığını etkileyen geleneksel uygulamalar, GÜTF Pediatri ABD öğretim üyesi Doç. Dr. Ufuk Beyazova tarafından, zengin bir görsel sunum eşliğinde, örneklerle tartışılmıştır. Dinleyicilerin de katkılarıyla renklenen panel, geniş bir grup tarafından ilgiyle izlenmiştir.

Dr. Özlem Erman

YENİ BAKIŞ VE YENİLİKLERLE ŞİZOFRENİ SEMPOZYUMU

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri ABD tarafından, 10-11 Mart 1995 tarihleri arasında Antalya Falez Otel'de "Yeni Bakış ve Yeniliklerle Şizofreni" sempozyumu düzenlenmiştir. Şizofreni Etiyolojisi, Şizofrenide Tanı, Şizofreni Sınıflandırılması, Sanat ve Şizofreni, Şizofrenide Tedavi gibi konuların tartışıldığı sempozyumda, AÜTF Çocuk Psikiyatrisi Bilim Dalı araştırma görevlisi Uzm Dr. Runa Uslu tarafından Erken Başlangıçlı Şizofreni'nin etyopatogenezi, semptomatolojisi, tanı ve tedavi yöntemlerine ilişkin yeni gelişmeler ve araştırma sonuçları aktarılmıştır.

Dr. Özlem Erman

IV. ULUSLARARASI ADÖLESAN PSİKİYATRİSİ KONGRESİ

1984 yılında kurulmuş olan ISAP (Uluslararası Adölesan Psikiyatrisi Topluluğu) dördüncü uluslararası kongresini Dr. M. Kalogerakis başkanlığında 5 - 9 Temmuz 1995 tarihlerinde Atina'da düzenledi. Ana konusu 'adölesan dönemde travma' olarak belirlenen kongreye, dünyanın çeşitli bölgelerinden, posttravmatik stres bozukluğu konusundaki çalışmalarıyla tanınan B. van der Kolk, J. Garbarino ve R. Pynoos gibi kişiler konuşmacı olarak davet edilmişlerdi. İçeriği daha çok dinamik ve psikanalitik yönelimli olan kongreye Fransa'dan ve İsviçre'den katılan S. Lebovici, Ph. Jemmet, F. Ladame gibi analist - psikiyatristler de stresin ve travmanın adölesan psikopatolojilerindeki yeri ve kimlik oluşumu konularında analitik bilgiler aktardılar. Adölesan psikiyatrisi alanındaki yayınlarıyla iyi tanınan J. Noshpitz, A. Apter gibi araştırmacıların travmanın narsisistik etkileri ve adölesanlardaki kendilerine zarar verici davranışlar ve intiharlar

konusunda önemli sunumlar oldu. Kongre kapsamındaki diğer konular arasında savaşın posttravmatik etkileri, travmanın adölesanlarda görülen çeşitli psikopatolojik durumlarla (histeri, somatizasyon, madde bağımlılığı gibi) ilişkisi, travmaya uğramış adölesanların tedavide ele alınması ve çeşitli tedavi tekniklerinin uygulanımı yer almaktaydı.

Kongre bünyesinde IACAPAP (Uluslararası Çocuk ve Adölesan Psikiyatrisi Derneği), WAIMH (Dünya Bebek Ruh Sağlığı Birliği) ve UNICEF tarafından düzenlenen üç ayrı sempozyumda 'Örselenme ve Yeme Bozuklukları', 'Adölesanlardaki Bozukluklar için Belirleyici Olan Bebeklik Psikopatolojileri' ve Adölesanlar ve Savaş' konuları ele alındı.

ISAP'nin dört yılda bir yapılan uluslararası kongrelerinin bundan sonrakinin Paris'te yapılması kararlaştırıldı.

Dr. Füsun Çuhadaroğlu